

SOSYAL MEDYA KULLANIMININ YALNIZLIK VE NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ BELİRTİLERİ İLE İLGİLİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ¹

Uzm. Klnk. Psk. Buse ŐAFAK²

Dr. Sũleyman KAHRAMAN³

ÖZET

Araştırmada sosyal medya bağımlılığının yalnızlık ve narsistik kişilik özellikleri ile ilişkisi incelenmiştir. Çalışmaya İzmir ve İstanbul'da yaşayan 207 katılımcı katılmıştır. İlişkisel tarama modelinde yapılan bu çalışmada Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Atay (2009) tarafından geliştirilen Narsistik Kişilik Envanteri, Russell, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilen UCLA Yalnızlık Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik dağılımlarda Bağımsız Gruplar T Testi ve One-way Anova testi, parametrik olmayan dağılımlarda ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda sosyal medya bağımlılığı ve narsistik kişilik özelliği arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya Bağımlılığı, Narsistik Kişilik Özelliği, Yalnızlık

THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL MEDIA USAGE AND LONELINESS AND NARCISSISTIC PERSONALITY TRAITS

ABSTRACT

The aim of the study was investigate to relationship between social media addiction, loneliness and narcissistic personal trait. This study is applied 207 participants who are selected by mostly living in İzmir and İstanbul participants. There are 109 female and 98 male participants. Furthermore, this study conducted with relational search model. Social Media Addiction Scale developed by Şahin and Yağcı (2017), Narcissistic Personality Inventory developed by Atay (2009), UCLA Loneliness Scale developed by Russell, Peplau and Ferguson (1978) and Demographic Form used in this research. In this study was analyzed thanks to Independent T Test, one way Anova and Kruskal Wallis H. According to t-test score, there was significant difference between social media addiction and narcissistic personal trait.

Keywords: Social Media Addiction, Narcissistic Personality Trait, Loneliness

---

¹ Bu Makale 5-7 Ekim 2018 tarihleri arasında Seferihisar-İzmir'de düzenlenen ICCDSS 1. Uluslararası Sosyal Bilimlerde Kritik Tartışmalar Kongresi'nde sunulan bildirden geliştirilmiştir.

² Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Öğrencisi, Beykent Üniversitesi, İstanbul, busesafak93@gmail.com

³ Dr. Öğretim Üyesi, Beykent Üniversitesi Psikoloji Bölümü, İstanbul, suleymankahraman@beykent.edu.tr

GİRİŞ

Günümüzün en önemli kitle iletişim aracı olan internetin temelleri 1960'lı yıllarda Amerika'ya dayanmaktadır. Son 50 yılda internet kullanımı hızla artmış ve bilgi paylaşımında çok önemli bir araç haline gelmiştir. Örneğin 2005'te Türkiye'de internet kullanımı 7,270,000 iken, 2010'un yarısında 35 milyona ulaşmıştır (Internet World Stats, 2012). Sosyal medya kullanımı internetin geniş kitlelere ulaşması ile birlikte önem kazanmıştır. 2004 yılında ortaya çıkan Facebook ve 2010 yılında ortaya çıkan Instagram ile birlikte paylaşımlarda ve iletişimde sosyal medya platform anlayışı değişmiştir. Sosyal medya kavramı fotoğraf, yazı, güncel haberler gibi verilerin sanal ortamda internet aracılığıyla paylaşma olanağı sağlanması şeklinde tanımlanmaktadır (Kaplan&Haenlein, 2010). İnsanlar oyun oynama, sosyalleşme, zaman geçirme, iletişim kurma ve resim gönderme gibi farklı eğlence tipleri ve sosyal etkinliklerle uğraşmak için sosyal medya sitelerini ziyaret ediyorlar (Allen ve diğ., 2014; Ryan ve diğ., 2014).

İnternet çok yararlı ve kullanışlı bir araç iken, aşırı kullanım bir takım negatif sonuçlara neden olmaktadır. Araştırmacılar bireylerin aşırı internet kullanımını patolojik internet kullanımı (Davis, 2001; Lin&Tsai, 2002), internet bağımlılığı (Ko ve diğ., 2005; Wang, 2001), internet bağımlılığı bozukluğu (Hall & Parsons, 2001) ve problemlili internet kullanımı (Davis, Flett, & Beser, 2002; Young, 1998) gibi kavramları kullanarak tanımladı. Araştırmacılar bireylerin aşırı internet kullanımını patolojik internet kullanımı (Davis, 2001; Lin&Tsai, 2002), internet bağımlılığı (Ko ve diğ., 2005; Wang, 2001), internet bağımlılığı bozukluğu (Hall & Parsons, 2001) ve problemlili internet kullanımı (Davis, Flett, & Beser, 2002; Young, 1998) gibi kavramları kullanarak tanımladı. İnternette geçirilen zamanın giderek artması ile sağlık problemleri, depresif bulgular, ve duygusal-davranışsal problemler; yalnızlık, saldırganlık, sosyal izolasyon gibi belirtiler artarak kendini göstermektedir (Kubey, Lavin & Barrows, 2001; Kerber, 2005). Kavram olarak internet bağımlılığı bu tür problemlere sebep olacak şekilde internette geçirilen zamanın fazla olması ile açıklanmaktadır. İnternet bağımlılığı genel olarak, 'bilgisayar başında internete bağlı olarak gereğinden fazla zaman geçirme problemi' olarak tanımlanmaktadır (Young, 1996). İnternet bağımlılığı sürekli internet kullanımı isteği içerisinde olunması ve bunun durdurulamaması, internet kullanımında uzak kalındığında saldırganlık ve aşırı derecede sinirlilik davranışlarının ortaya çıkması, internet kullanımının olmadığı zamanların anlamsız görülmesi ve boşa vakit harcanıyormuş gibi algılanması olarak tanımlanmaktadır (Yıldız & Bölükbaş, 2005).

Sosyal medya bağımlılığı, sosyal medya kullanımının kullanıcıların hayatlarının üzerinde olumsuz sonuçlarına rağmen, sosyal medya kullanımının aşırı ve zorlayıcı bir şekilde devamlı olmasıdır (Griffiths, Kuss, & Demetrovics, 2014; LaRose, Kim, & Peng, 2010). Griffiths (2005) bağımlılık olarak düşünülebilecek herhangi bir davranışın işlevsel olarak tanımlanması için altı temel bileşeni (dikkat çekme, ruh hali değişimi, hoşgörüsüzlük, geri çekilme belirtileri, çatışma ve kötüye gitmek) vurgular.

1995 yılında 'internet bağımlılığı' kavramını ilk defa Dr. Goldberg kullanmıştır. DSM-IV'teki alkol bağımlılığı başlığı altındaki tanı kriterlerini temel alarak 'internet bağımlılığının tanımlaması yapılmıştır (Özcan & Buzlu, 2005). Amerikalı psikolog Young 'İnternet Bağımlılığı Hastalığı' kavramını ilk ortaya çıkaran kişidir (Gültutan, 2007). 1996 yılında Young patolojik kumar oynama ölçütleri doğrultusunda internet bağımlılığı kriterlerini belirlemiştir (Arısoy, 2009).

Klinik bir başlık olarak internet bağımlılığı ICD-10 VE DSM-IV gibi günümüz tanı kılavuzları ve sınıflandırmaları içerisinde yer almamaktadır. Ancak bu kılavuzlar bağımlılık bozuklarının teşhisi için genel kriterleri ve temel ilkeleri belirlemiş. Bu kriterler güçlü bir arzu veya zorlama duygusu, diğer zevklerinin veya ilgilerinin giderek ihmal edilmesi ve zararlı

sonuçların açıkça kanıtlarına rağmen internet kullanımı faaliyetine ısrarcı şekilde devam edilmesini içermektedir.

Bazı araştırmacılar aşırı sosyal medya kullanımının, internet kullanıcısının artmış narsisizmiyle ilişkili olabileceğini belirtmiştir (Alloway ve diğ., 2014; Mehdizadeh, 2010; Pantic, 2014; Rutledge, 2014). Twenge ve Campbell (2010), internetin narsisizmin yaygınlaşması açısından önemli bir rol oynadığını belirtmektedir. Narsistikler sosyal medyada kendilerini istedikleri şekilde kolayca gösterebildikleri için ve yüzeysel ilişkileri sosyal medya aracılığıyla istedikleri biçime getirebildikleri için aşırı internet kullanımı gösterebilmektedirler. Narsisizmin en temel belirtisi benliği ile ilgili abartılı bir şekilde olumlu bir tutum içerisinde olmasıdır. Bu kişiler kendilerini üstün olarak görürler, hak ettiği duygusu içerisinde oldukları ve özel olduklarını düşünürler (Twenge & Campbell, 2010).

Narsisizm terimi başlangıçta Sigmund Freud (1914) tarafından ortaya atılmış ve daha sonra Heinz Kohut ve Otto Kernberg tarafından daha da geliştirilmiştir. Bu yazarlar, narsisizmi aşağılık hissi ve yanında gösterişli öz görüntüsü olmak üzere iki görünümün çelişkili bir şekilde karakterize edilen bir kişilik yapısı olarak görürler. Kernberg (1975) ise, narsisizm nesnelere duyulan iç saldırganlığa karşı bölünme olarak adlandırılan ilkel savunma mekanizmasının bir sonucu olarak görüyor. Bu mekanizma, birbiriyle uyuşmayan iki benlik tasvirinin birlikte var olmasını sağladığını belirtiyor.

Atay (2011), narsisizm kavramını büyülenmeci bir benlik imajıyla kapatmaya çalışmak olduğunu belirtmiştir. Ayrıca narsisizm kavramının otorite, hak iddia etme, üstünlük, teşhircilik, kendini beğenme, kendine yeterlilik ve sömürücülük adı altında yedi boyuttan oluştuğunu ifade etmiştir. Maatta ve arkadaşları (2012), narsisizm kendini sevme, benmerkezci, kendine hayran olma, egoistik davranışlar ve kişinin benliği hakkında gerçekçi olmayan yanılsamalar olarak tanımlanabilir olduğunu belirtmiştir. Narsistik kişilik özelliği ise genel olarak kişinin fiziksel ve psikolojik özelliklerine yönelik abartılı hayranlığı olarak tanımlanmaktadır.

Yalnız kalarak kendilerini toplumdan dışlayan narsistik kişiler, Facebook ve Twitter gibi sosyal ağ sitelerinde kendileri hakkında önemli bilgiler sağlayabiliyorlar. Sanal ortamda kendilerini sergileyebildikleri bu bireylerde bir tatmin hissi oluşur ve bu kısa sürede bağımlılığa dönüşür (Buffardi & Campbell, 2008; Mehdizadeh, 2010). Görüntüler, mesajlar ve video klipler yoluyla kendini tanıtmaya ve kendini pazarlamaya, kendini beğenmişlik ve çeşitli biçimlerde egoistik davranışlara teşvik edebilir. Narsistik davranışın geliştirilmesinde özellikle önemli olan, sosyal medyada yayınlanan veya paylaşılan kullanıcının kendi fotoğrafları olabilir (Alloway ve diğ., 2014; Pantic, 2014; Rutledge, 2014).

Bergman ve arkadaşları (2011) sosyal medyanın narsistik kişilik özelliklerinin yansıtılmasında uygun yerler olduğunu ifade etmektedir. Narsisizm kullanıcıların kendilerini en iyi şekilde gösterme, sosyal onaylama ve diğer kullanıcıların ilgisini çekme gibi olanak yaratmaktadır. Buffardi ve Campbell (2008)'e göre, sosyal medyada narsistik kullanıcıların diğerlerine karşı gözlenebilir profillerinin olması ve üzerinde tam kontrol sağlaması, onlar için uygun bir aktif platformdur. Bundan dolayı sosyal medya, dış görünüşünden kaygılanan kullanıcılar için mükemmel fırsatlar sunar. Sonuç olarak, narsistik kullanıcılar narsistik olmayan kullanıcılara göre daha çok fiziksel olarak teşhir edici fotoğraf paylaşımı, duvar yazıları paylaşımları ve daha fazla arkadaşına sahip gibi görünürler. Bu davranışlar, yayınları için beğenme, yorumlar, paylaşımlar gibi daha çok etkileşime girdiklerinde desteklenir.

Narsisizm ve internet kullanımı arasındaki ilişki üzerine yapılan birçok çalışma sosyal paylaşım sitelerinin kullanımına odaklanmıştır. Bu da, görkemli narsistik kullanıcılarının Facebook'ta aktif olma ihtimalinin daha yüksek olduğunu gösterir (Buffardi & Campbell,

2008; Mehdizadeh, 2010), çünkü bu durum kendini tanıtmak için izin verir (Chio ve diğ., 2015; Ong ve diğ., 2011). Bununla birlikte, az çalışma narsistiklerin interneti nasıl kullandıkları ve bununla ilgili sonuçlar üzerine odaklanmıştır. Odacı ve Çelik (2013) tarafından yapılan bir araştırmada, narsisizm ve problemlili internet kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Diğer taraftan, Choi ve arkadaşları (2011) kapalı narsisizm ile internet bağımlılığına yatkınlık arasında pozitif ilişki bulmuşlardır. Ayrıca Ljepava ve arkadaşları (2013) açık narsisistlerin Facebook'ta kullanıcı olmayacağını daha olası bulmuşlardır. Bununla birlikte, çoğu çalışma narsisizmin alt türleri arasında ayırım yapmamıştır; kısmen çoğu sadece grandioz alt türünü değerlendiren NPI ölçeği ile narsisizm ölçülmüştür (Wink, 1991).

Dünya çapında çok sayıda araştırma internet bağımlılığı ve depresyon, yalnızlık gibi psikolojik problemler arasında pozitif ilişki bulmuşlardır (Beard, 2005; Chou ve diğ., 2005; Ha ve diğ., 2007; Tokunaga & Rains, 2010). İnternet kullanımının kişiler arası ilişkiler üzerinde olumlu etkileri olmasına rağmen, yüz yüze etkileşimi engellemesinde dolayı kişilerarası ilişkilere zarar verdiği düşünülmüş. Sonuç olarak, gerçek hayatta sosyal ilişki kuramayan insanlar yavaş yavaş yalnız kalacaklar. Yalnızlık, gerekli sosyal ilişkilerin olmamasına tepki olarak veya sosyal ilişkilere rağmen sıcaklık, samimiyet ve duyguların eksikliği olarak tanımlanabilir (Weiss, 1973).

Yalnızlık genellikle hoş olmayan öznel bir psikolojik durum olarak tanımlanır ve bireyin mevcut toplumsal ilişkileri ile bireyin arzulan sosyal ilişkileri arasındaki tutarsızlık sonucunda ortaya çıkar (Peplau & Perlman, 1982). Peplau ve Perlman (1982), yalnızlık tanımında üç temel ortak nokta olduğunu ileri sürmektedirler: Birincisi, yalnızlık kişinin sınırlı sosyal ilişkilerinin sonucudur. İkincisi, yalnızlık öznel bir deneyimdir ve bireyin algısına dayanarak değişir. Yalnızken veya bir kalabalıkta ortaya çıkabilir. Üçüncüsü, yalnızlık deneyimi hoş bir durum değildir, rahatsız eder.

Literatürdeki birçok çalışma, bilgisayar ve internet teknolojilerinin insanların sosyalleşmelerini engellemesi ve insanların yalnızlığa itilmesi ile ilgilidir (Goldberg, 1997; Scherer, 1997; Davis, Flett, & Besser, 2002; Young & Rodgers, 1998). Martin ve Schumacher (2000), Amerika'da üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme %8'inin internet bağımlısı oldukları ve internet bağımlısı olmayan kullanıcılara göre daha fazla yalnızlık yaşadıklarını bulmuşlardır. Yalnızlığın genellikle yaşlılardan ziyade çok genç erişkinlerde ve ergenlerde meydana geldiği vurgulanmaktadır (Jones & Carver, 1991; Ostrov & Offer, 1980).

İnternet kullanımı ile yalnızlığın azaldığı veya arttığı konusunda çelişkili sonuçlar vardır (Amichai-Hamburger & Ben-Artzi, 2003; Erdoğan, 2008; Moody, 2001; Morahan-Martin & Schumacher, 2003; Whitty & McLaughlin, 2007).

İlgili araştırmalar incelendiğinde, Türkiye'de internet bağımlılığının narsisizm kişilik özellikleri ve yalnızlık değişkenleri ile geniş yaş grubu ile araştırma bulunmadığı ve alanyazında bu anlamda bir boşluk olduğu görülmektedir. Sözü edilen bu boşluğu doldurmak amacıyla bu araştırmada; sosyal medya kullanımının yalnızlık ve narsist kişilik özelliği belirtileri ile ilgili ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İnternet bağımlılık düzeyi ile sosyal medya kullanımının narsist kişilik özelliği belirtileri ve yalnızlık düzeyleri nasıldır?
2. Narsistik kişilik özelliği ve yalnızlık düzeylerinin paylaşım türü, sosyal medya türüne göre anlamlı farklılık göstermektedir?
3. Sosyal medyada paylaşım sıklığı ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişki düzeyinde anlamlılık var mı?

YÖNTEM**Evren ve Örneklem**

Araştırmada ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Bu modele uygun olarak sosyal medya kullanımının yalnızlık ve narsist kişilik özelliği belirtileri ile ilgili ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini İzmir’de ve İstanbul’da ikamet eden genç ve orta yaş grubundan katılımcılar oluşmaktadır.

Tablo 1. Örneklemin Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Gruplar		f	%
Cinsiyet	Kadın	109	52,4
	Erkek	98	47,1
	Total	207	99,5
Yaş	49 yaş ve altı	114	54,8
	50 yaş ve üstü	93	44,7
	Total	207	99,5
Medeni Durum	Evli	121	58,2
	Bekar	86	41,3
	Total	207	99,5
Eğitim Düzeyi	Lise mezunu ve altı	42	20,2
	Üniversite mezunu ve üstü	165	79,3
	Total	207	99,5
İş Durumu	Çalışıyor	102	49,0
	Çalışmıyor	105	50,5
	Total	207	99,5
Yaşadığı Ortam	Tek başıma yaşıyorum	26	12,5
	Eşimle yaşıyorum	119	57,2
	Anne ve babamla yaşıyorum	47	22,6
	Ev arkadaşım ile yaşıyorum	15	7,2
	Total	207	99,5
Sosyal Medyada Geçirdiği Saat	1 saatten az	33	15,9
	1-3 saat	64	30,8
	3-5 saat	63	30,3
	5 saatten fazla	47	22,6
	Total	207	99,5
	Her gün	48	23,1

Sosyal Medyada Paylaşım Sıklığı	2-3 günde bir	48	23,1
	4-5 günde bir	25	12,0
	Haftada bir	36	17,3
	Ayda bir	50	24,0
	Total	207	99,5
Sosyal Medyada Paylaşım Türü	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	95	45,7
	Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	59	28,4
	Güncel haberler	53	25,5
	Total	207	99,5
Sosyal Medya Türü	Facebook	124	59,6
	Instagram	72	34,6
	Twitter	11	5,3
	Total	207	99,5

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya örneklemini oluşturan katılımcıların 109’unu (%52,4) kadınlar,98’ini (%47,1) erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya örneklemini oluşturan katılımcıların 114’ü (%54,8) 49 yaş ve altını, 93’ünü (%44,7) 50 yaş ve üstü; 121’ini (%58,2) evliler, 86’sını (%41,3) bekârlar; 42’sini (%20,2) lise mezunu ve altı, 165’ini (%79,3) üniversite mezunu ve üstü; 102’si (%49,0) çalışıyor, 105’i (%50,5) çalışmıyor; 26’sı (%12,5) tek başına yaşıyor, 119’u (%57,2) eşile yaşıyor, 47’si (%22,6) anne ve babasıyla yaşıyor, 15’i (%7,2) ev arkadaşı ile yaşıyor; 33’ü (%15,9) 1 saatten az, 64’ü (%30,8) 1-3 saat, 63’ü (%30,3) 3-5 saat, 47’si (%22,6) 5 saatten fazla sosyal medyada zaman geçiriyor; 48’i (%23,1) her gün, 48’i (%23,1) 2-3 günde bir, 25’i (%12,0) 4-5 günde bir, 36’sı (%17,3) haftada bir, 50’si (%24,0) ayda bir sosyal medyada paylaşım yapıyor; 95’i (%45,7) çekilmiş olduğu fotoğrafları, 59’u (%28,4) yazı türünde, 53’ü (%25,5) güncel haberler türünde paylaşım yapıyor; 124’ü (%59,6) facebook, 72’si (%34,6) instagram, 11’i (%5,3) twitter kullanmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veriler kişisel bilgi formu, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği, Narsistik Kişilik Envanteri – NKE – 16 ve UCLA Yalnızlık Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formuyla, örneklemini oluşturan katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve sosyal medya ile ilgili sorular yer almaktadır.

Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği: Katılımcıların sosyal medya bağımlılığını ölçmek amacıyla Şahin ve Yağcı (2017) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ-YF) kullanılmıştır. SMBÖ-YF’nin geneli için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .94; sanal tolerans alt boyutu için .92 ve sanal iletişim alt boyutu için .91 bulunmuştur. SMBÖ-YF, beşli likert tipi bir envanterdir. Envanter; sanal tolerans ve sanal iletişim olmak üzere 2 alt bölüm ve 20 sorudan oluşan bir yapıya sahiptir. SMBÖ-YF’nin derecelendirilmesi ve puanlanması: bana hiç uygun değil (1 puan), bana uygun değil (2 puan), kararsızım (3 puan), bana uygun (4 puan), bana çok uygun (5 puan) şeklindedir. SMBÖ-YF’nin değerlendirilmesi; envanterden alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20’dir.

Puanın yüksek olması bireyin kendisini ‘sosyal medya bağımlısı’ olarak algıladığı biçiminde değerlendirilmektedir.

Narsistik Kişilik Envanteri – NKE – 16: Salim Atay(2009) tarafından Türkçe geçerlilik ve çalışması yapılan Narsistik Kişilik Envanteri- NKE-16 kullanılmıştır. NKE'nin Cronbach' Alpha iç tutarlılık kat sayısı ,652 olarak bulunmuştur. NKE, 2'şer seçeneği bulunan 16 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular aynı zamanda otorite, teşhircilik, sömürücülük, hak iddia etme, kendine yeterlilik ve üstünlük boyutlarını kapsamaktadır. Envanterden alınabilecek minimum puan 0, maksimum puan 16'dır.

UCLA Yalnızlık Ölçeği: Bireylerin yalnızlık düzeylerini ölçmek amacıyla Russell, Peplau ve Ferguson (1978) tarafından geliştirilen UCLA Yalnızlık Ölçeği kullanılmıştır. Envanterin geçerlilik kat sayısı .62 olarak bulunmuştur. Ölçekte dördümlü likert tipi kullanılmış ve soruların 10 tanesi ters 10 tanesi düz olmak üzere 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki olumlu ifadelerin puanlandırılması: hiç yaşamam(4 puan), nadiren yaşarım (3 puan), bazen yaşarım (2 puan), sık sık yaşarım (1 puan) şeklinde iken, olumsuz ifadelerin puanlandırılması: hiç yaşamam (1 puan), nadiren yaşarım (2 puan), bazen yaşarım (3 puan), sık sık yaşarım (4 puan) şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 20'dir. Puanın yüksek olması yalnızlık düzeyinin yüksek olduğunun göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Örneklemdeki katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu, sosyal medya ile ilgili demografik bilgiler frekans ve yüzdelik değerler halinde tablolara aktarılmıştır. Narsisizm ve yalnızlık bağımlı değişkenlerinin sosyal medya üzerindeki etkisini incelemek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır. Sosyal medya kullanımı, narsisizm ve yalnızlık puanlarının cinsiyet, medeni durum, iş durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için bağımsız grup T-testi analizi kullanılmıştır. Sosyal medya kullanımı, narsisim ve yalnızlık puanlarının yaşadığı ortam, sosyal medyada(SM) geçirdiği saat, SM paylaşım türü, SM türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek için parametrik dağılımlarda ANOVA, parametrik olmayan dağılımlarda Kruskal Wallis analizleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve narsistik kişilik özellikleri arasındaki etkiyi ne derece yordadığını belirlemek amacı ile regresyon analizi uygulanmıştır.

Tablo 2. Sosyal Medya Bağımlılığının Narsistik Kişilik Özelliği Üzerindeki Etkisi

Narsistik Kişilik Özelliği								
Sosyal Medya Bağımlılığı	B	SHB	B	t	p	R	R ²	F
	,055	,014	,269	3,99	,000	,269	,072	15,94

Tablo 2'de görüldüğü gibi, sosyal medya bağımlılığının narsistik kişilik özelliği üzerindeki yordama gücünü belirlemek için yapılan basit regresyon analizi sonucu verilmiştir. Buna göre, sosyal medya bağımlılığı ve narsistik kişilik özelliği arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F(1,205)=15,94$, $p < .05$). Sosyal medya bağımlılığı narsistik kişilik özelliğini %7 açıklamaktadır.

Tablo 3. Sosyal Medya Bağımlılığının Yalnızlık Üzerindeki Etkisi

Yalnızlık								
Sosyal Medya	B	SHB	B	t	p	R	R ²	F

Bağımlılığı	,083	,049	,119	1,71	,089	,119	,014	2,92
-------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Tablo 3’de görüldüğü gibi, sosyal medya bağımlılığının yalnızlığın üzerindeki yordama gücünü belirlemek için yapılan basit regresyon analizi sonucu verilmiştir. Buna göre, sosyal medya bağımlılığı ve yalnızlık arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F(1,205)=2,92$, $p > .05$).

Tablo 4. Yalnızlığın Narsistik Kişilik Özelliğini Üzerindeki Etkisi

Narsistik Kişilik Özellikleri								
Yalnızlık	B	SHB	B	t	p	R	R ²	F
	,029	,020	,100	1,44	,152	,100	,010	2,07

Tablo 4’de görüldüğü gibi, yalnızlığın narsistik kişilik özelliğini yordama gücünü belirlemek için yapılan basit regresyon analizi sonucu verilmiştir. Buna göre, yalnızlık ve narsistik kişilik özelliği arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($F(1,205)=2,07$, $p > .05$).

Tablo 5. Sosyal Medya Bağımlılığı, Yalnızlık, Narsistik Kişilik Özellikleri Puanlarının Yaş, Cinsiyet, Medeni Durum, Eğitim Düzeyi Değişkenlerine Göre Bağımsız Grup T-Testi Sonuçları

	Yaş	N	x	Ss	T	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	49 yaş ve altı	114	47,11	13,041	1,45	,148
	50 yaş ve üstü	93	44,51	12,530		
Yalnızlık	49 yaş ve altı	114	31,11	8,672	-2,65	,009
	50 yaş ve üstü	93	34,41	9,165		
Narsistik Kişilik Özelliği	49 yaş ve altı	114	4,78	2,825	2,09	,038
	50 yaş ve üstü	93	4,01	2,375		
	Cinsiyet	N	x	Ss	T	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	Kadın	109	48,74	12,44	3,40	,305
	Erkek	98	42,82	12,64		
Yalnızlık	Kadın	109	31,76	9,02	-1,40	,162
	Erkek	98	33,52	8,98		
Narsistik Kişilik Özelliği	Kadın	109	4,61	12,44	1,03	,001
	Erkek	98	4,23	12,64		
	Medeni Durum	N	x	Ss	T	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	Evli	121	44,75	12,42	-1,58	,116
	Bekar	86	47,60	13,33		
Yalnızlık	Evli	121	32,45	9,12	-,28	,780
	Bekar	86	32,80	8,95		
Narsistik	Evli	121	4,22	2,63	-1,36	,174

Kişilik Özelliği	Bekar	86	4,73	2,67		
	Eğitim Düzeyi	N	x	Ss	T	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	Lise mezunu ve altı	42	47,64	13,91	,96	,336
	Üniversite mezunu ve üstü	165	45,50	12,57		
Yalnızlık	Lise mezunu ve altı	42	36,29	9,63	3,03	,003
	Üniversite mezunu ve üstü	165	31,65	8,65		
Narsistik Kişilik Özelliği	Lise mezunu ve altı	42	4,86	2,48	1,16	,249
	Üniversite mezunu ve üstü	165	4,33	2,69		

Tablo 5'te görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve narsistik kişilik özellikleri puanlarının yaşa, cinsiyete, medeni duruma, eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan bağımsız örneklem t-test analizi sonucu verilmiştir. Sosyal medya bağımlılığı ve yaş arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=1,45$; $p > .05$). Yalnızlık ve yaş arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,65$; $p < .05$). Narsistik kişilik özelliği ve yaş arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,09$; $p < .05$). Yalnızlık düzeyleri 50 yaş ve üstü katılımcıların 49 yaş ve altı katılımcılara göre daha yüksektir. 49 yaş ve altı katılımcıların narsistik kişilik özellikleri 50 yaş ve üstü katılımcılara göre daha yüksektir.

Sosyal medya bağımlılığı ve cinsiyet arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=3,40$; $p > .05$). Yalnızlık ve cinsiyet arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t= -1,40$; $p > .05$). Narsistik kişilik özelliği ve cinsiyet arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=1,03$; $p < .05$). Kadın katılımcıların narsistik kişilik özellikleri erkek katılımcılara göre daha yüksektir.

Sosyal medya bağımlılığı ($t= -1,58$; $p > .05$), yalnızlık ($t= -,28$; $p > .05$), narsistik kişilik özelliği ($t= -1,36$; $p > .05$) ve medeni durum arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Sosyal medya bağımlılığı ve eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=,96$; $p > .05$). Narsistik kişilik özelliği ve eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($t=3,03$; $p > .05$). Yalnızlık ve eğitim düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=1,16$; $p < .05$). Lise mezunu ve altı katılımcıların yalnızlık düzeyleri üniversite mezunu ve üstü katılımcılara göre daha yüksektir.

Tablo 6. Sosyal Medya Bağımlılığı, Yalnızlık, Narsistik Kişilik Özellikleri Puanlarının Sosyal Medyada Geçirdiği Saat Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

		Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	1 saatten az	Gruplar arası	5408,438	3	1802,813	12,796	,000
	1-3 saat						
	3-5 saat	Grup içi	28599,746	203	140,885		

	5 saatten fazla						
Yalnızlık	1 saatten az	Gruplar arası	222,560	3	74,187	,909	,437
	1-3 saat						
	3-5 saat	Grup içi	16559,353	203	81,573		
	5 saatten fazla						
Narsistik Kişilik Özelliği	1 saatten az	Gruplar arası	43,692	3	14,564	2,101	,101
	1-3 saat						
	3-5 saat	Grup içi	1407,177	203	6,932		
	5 saatten fazla						

Tablo 6’da görüldüğü gibi, sosyal medya bağımlılığı ve sosyal medyada geçirdiği saat arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F(3,203)=12,80$; $p < .05$). Yalnızlık ($F(3,203)=,909$; $p > .05$) ve narsistik kişilik özelliği ($F(3,203)=2,10$; $p > .05$) ve sosyal medyada geçirdiği saat arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 7. Sosyal Medyada Geçirdiği Saat Değişkenine Göre Sosyal Medya Bağımlılığı Düzeyine İlişkin Tamhane Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	Sosyal Medyada Geçirdiği Saat Değişkenleri	Ortalama Farkı	p
1 saatten az	1-3 saat	-8,410*	,001
	3-5 saat	-11,657*	,000
	5 saatten fazla	-16,155*	,000
1-3 saat	1 saatten az	8,410*	,001
	3-5 saat	-3,247	,567
	5 saatten fazla	-7,745*	,017
3-5 saat	1 saatten az	11,657*	,000
	1-3 saat	3,247	,567
	5 saatten fazla	-4,499	,347
5 saatten fazla	1 saatten az	16,155*	,000
	1-3 saat	7,745*	,017
	3-5 saat	4,499	,347

Tablo 7’de görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan sosyal medyada geçirdiği saat değişkenine göre sosyal medya bağımlılığı düzeyine ilişkin tamhane testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; 1-3 saat, 3-5 saat ve 5 saatten fazla sosyal medyayı kullanan katılımcıların 1 saatten az sosyal medyayı kullanan katılımcılara göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri yüksek çıkmıştır. Aynı şekilde 5 saatten fazla sosyal medyayı kullanan katılımcıların 1-3 saat arasında sosyal medyayı kullanan katılımcılara göre sosyal medya bağımlılık düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 8. Sosyal Medya Bağımlılığı, Yalnızlık, Narsistik Kişilik Özellikleri Puanlarının Sosyal Medya Paylaşım Türü Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) Sonuçları

		Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	Gruplar arası	398,092	2	199,046	1,208	,301
	Yazı türünde Güncel haberler	Grup içi	33610,092	204	164,755		
Yalnızlık	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	Gruplar arası	778,966	2	389,483	4,965	,008
	Yazı türünde Güncel haberler	Grup içi	16002,947	204	78,446		
Narsistik Kişilik Özelliği	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	Gruplar arası	57,270	2	28,635	4,192	,016
	Yazı türünde Güncel haberler	Grup içi	1393,600	204	6,831		

Tablo 8’de görüldüğü gibi, sosyal medya bağımlılığı ve sosyal medyada paylaşım türü arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır($F(2,204)=1,21$; $p > .05$). Yalnızlık ve sosyal medyada paylaşım türü arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F(2,204)=4,97$; $p < .05$). Narsistik kişilik özelliği ve sosyal medyada paylaşım türü arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur($F(2,204)=4,19$; $p < .05$).

Tablo 9. Sosyal Medyada Paylaşım Türü Değişkenine Göre Yalnızlık Düzeyine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	Sosyal Medyada Paylaşım Türü	Ortalama Farkı	p
Çekilmiş olduğum fotoğraflar	Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	-4,082*	,016
	Güncel haberler	-3,656*	,044
Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	4,082*	,016
	Güncel haberler	,425	,956
Güncel haberler	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	3,656*	,044
	Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	-,425	,965

Tablo 9’da görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan sosyal medyada paylaşım türü değişkenine göre yalnızlık düzeyine ilişkin tukey testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; çekilmiş olduğu fotoğrafları yayınlayan katılımcıların yazı türü ve güncel haberler yayınlayan katılımcılara göre yalnızlık düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 10. Sosyal Medyada Paylaşım Türü Değişkenine Göre Narsistik Kişilik Özelliği Düzeyine İlişkin Tamhane Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	Sosyal Medyada Paylaşım Türü	Ortalama Farkı	p
Çekilmiş olduğum fotoğraflar	Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	,310	,870
	Güncel haberler	1,287*	,005
Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	-,310	,870
	Güncel haberler	,976	,078
Güncel haberler	Çekilmiş olduğum fotoğraflar	-1,287*	,005
	Yazı türünde (karikatür, anekdot vb.)	-,976	,078

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubunu oluşturan sosyal medyada paylaşım türü değişkenine göre narsistik kişilik özelliği düzeyine ilişkin tamhane testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım incelendiğinde; çekilmiş olduğu fotoğrafları yayınlayan katılımcıların güncel haberler yayınlayan katılımcılara göre narsistik kişilik özelliği düzeyleri daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 11. Sosyal Medya Bağımlılığı, Yalnızlık ve Narsistik Kişilik Özelliği Puanlarının Yaşadığı Ortam, Paylaşım Sıklığı Ve Sosyal Medya Türü Değişkenlerine Göre Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Grup	N	Xsıra	sd	X ²	p
Sosyal Medya Bağımlılığı	Tek yaşıyor	26	107,81	3	2,55	,466
	Eşiyle yaşıyor	119	98,82			
	Anne babayla yaşıyor	47	114,88			
	Ev arkadaşıyla yaşıyor	15	104,40			
Yalnızlık	Tek yaşıyor	26	111,62	3	1,26	,738
	Eşiyle yaşıyor	119	103,12			
	Anne babayla yaşıyor	47	98,71			
	Ev arkadaşıyla yaşıyor	15	114,37			
Narsistik Kişilik Özelliği	Tek yaşıyor	26	102,35	3	4,24	,237
	Eşiyle yaşıyor	119	97,98			
	Anne babayla yaşıyor	47	118,80			
	Ev arkadaşıyla yaşıyor	15	108,27			
Sosyal	Her gün	48	116,61	4	9,60	,048
	2-3 günde bir	48	117,69			

Medya Bağımlılığı	4-5 günde bir	25	100,42			
	Haftada bir	36	95,19			
	Ayda bir	50	86,88			
Yalnızlık	Her gün	48	120,59	4	6,21	,184
	2-3 günde bir	48	102,50			
	4-5 günde bir	25	89,74			
	Haftada bir	36	105,75			
	Ayda bir	50	95,38			
Narsistik Kişilik Özelliği	Her gün	48	96,84	4	2,62	,624
	2-3 günde bir	48	112,64			
	4-5 günde bir	25	111,78			
	Haftada bir	36	104,64			
	Ayda bir	50	98,23			
Sosyal Medya Bağımlılığı	Facebook	124	97,77	2	3,39	,184
	Instagram	72	113,79			
	Twitter	11	110,18			
Yalnızlık	Facebook	124	112,39	2	11,91	,003
	Instagram	72	85,26			
	Twitter	11	132,05			
Narsistik Kişilik Özelliği	Facebook	124	98,19	2	2,97	,227
	Instagram	72	112,86			
	Twitter	11	111,55			

Tablo 11'e göre sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık ve narsistik kişilik özelliğinin yaşadığı ortam, paylaşım sıklığı ve sosyal medya türüne göre anlamlı farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Sosyal medya bağımlılığı ($X^2=2,55$ $sd=3$ $p > .05$), yalnızlık ($X^2=1,26$ $sd=3$ $p > .05$) ve narsistik kişilik özelliğinin ($X^2=4,24$ $sd=3$ $p > .05$) yaşadığı ortama göre anlamlı farklılık olup olmadığını ölçmek amacıyla yapılan Kruskal-Wallis testine göre sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Sosyal medya bağımlılığı ve paylaşım sıklığı arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=9,60$ $sd=4$ $p < .05$). Yalnızlık ($X^2=6,21$ $sd=4$ $p > .05$) ve narsistik kişilik özelliği ($X^2=2,62$ $sd=4$ $p > .05$) ile paylaşım sıklığı arasındaki sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Yalnızlık ve sosyal medya türü arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($X^2=11,91$ $sd=2$ $p < .05$). Sosyal medya bağımlılığı ($X^2=3,39$ $sd=2$ $p > .05$) ve narsistik kişilik özelliği ($X^2=2,97$ $sd=2$ $p > .05$) ile sosyal medya türü arasındaki sonuçlar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

TARTIŞMA

Araştırmada sosyal medya bağımlılığının yalnızlık ve narsistik kişilik özellikleri ile ilişkisi incelenmiştir. Sosyal medya bağımlılığı ve narsistik kişilik özelliği arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Daha önce yapılan araştırmalara bakıldığında, bu çalışmadaki hipotezi destekleyen şekilde sonuçlar bulunmuştur. Andreassen(2015), sosyal medya bağımlılığı ile narsizm arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Facebook, Instagram, Snapchat ve diğer sosyal medya uygulamalarında bireylerin egolarını artıran faaliyetleri beğenmek, bu faaliyetlere ilgi duyan bireyler için ideal bir sosyal arena hizmeti sunabilir. Paylaşımlar yapan bireylerin, diğer bireylerden anında çok sayıda geri bildirim alması egolarını güçlendirmelerini sağlar (Ryan & Xenos, 2011; Wang et al., 2012). Başka bir araştırmada sosyal medya türü olan Facebook kullanımı ve narsisizm arasında pozitif ilişki bulunmuşlardır(Skues, Williams, and Wise; 2012; Oğuz, 2016; Mehdizadeh, 2010).

Araştırmanın diğer bir hipotezi narsistik kişilik özelliği ve sosyal medya paylaşım türü arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu anlamlı ilişkiye göre narsistik kişilik özelliği gösteren kişilerin güncel haberler ve yazı türünde paylaşım yerine daha çok çekilmiş olduğu fotoğrafların paylaşılması sonucuna ulaşılmıştır. Daha önceki yapılan araştırmalar da hipotezi destekler şekilde bulgular bulmuştur. Pantic ve arkadaşları(2017), sosyal paylaşım ağında harcanan zaman ile narsistik davranış özellikleri ve kendi portre fotoğraflarının sayısı ile anlamlı ilişki bulunmuşlardır. Bazı araştırmacılar gençlerde internette 'dış görünüşünü sergileme'nin arttığını ve facebook fotoğraf etkinliği dış görünüm bozukluğu ile ilgili olabileceğini rapor etmişler(Meier and Gray, 2014). Kapıdzac(2013) üniversite öğrencileri ile Facebook fotoğraf seçiminin altındaki güdülenmeyle ilgili bir araştırma yürütmüştür ve narsisizmin bu seçimde önemli bir rol oynadığını bulmuştur.

Sosyal medya bağımlılığı ve medyada geçirdiği saat arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İlgili çalışmalar da, bu bulguyu destekler niteliktedir. Yılmaz ve arkadaşları(2014), internette daha fazla zaman geçiren bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin yüksek olduğunu bulmuştur. Bunun yanında internet bağımlısı olarak tanımlanan grubun Young (1996) haftada ortalama 39 saat internette zaman geçirdiklerini, Yang ve Tung (2004) bu sürenin 21 saat, Eijnden ve arkadaşları (2008) ise bu süreyi 9 saat olarak bildirmektedir.

Araştırmada yalnızlık düzeyleri ile sosyal medya kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Taydaş (2012), sosyal medyanın bir türü olan Facebook'un sosyal çevreyi şekillendirdiği ve haberleşmek için yapılan bir aktivite şeklinde görülmesinden dolayı bireylerin yalnızlaşmasını önlediği sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde, diğer araştırmalarda da internet kullanımının yalnızlığa neden olmadığı bulunmuştur(Shaw & Gant, 2002; Eldeklioğlu, 2008).

Araştırma örneklem grubunun sanal ortamda oluşturulan anket formunu doldurularak toplanması ile elde edilen bulguların güvenilirlik derecesinin hangi boyutta olduğunu çalışmanın bir sınırlılığı olarak kabul edilebilir. Anketi dolduran katılımcıların cevaplarının görüleceğini düşünerek soruları yanıtlaması ve bu durumdan kaynaklanan samimiyet düzeyi çalışmanın sonuçlarını farklı şekilde etkilemiş olabilir. Diğer çalışmalara bakıldığı zaman, sosyal medya bağımlılığı daha çok genç yaş grubu ile yürütüldüğü görülmekte olup, bu çalışmada katılımcıların yaş grubunun orta yaş grubundan oluşması internet bağımlılığı konusu açısından farklı bir örneklem grubu oluşturmaktadır. Bu durum, bazı bulgularda farklılık yaratmıştır. Ayrıca çalışmanın örnekleme 207 gibi kısıtlı bir katılımcı grubundan oluşması sonucunda elde edilen bulguların, örnekleme çok daha fazla olan katılımcı grubundan elde edilen sonuçlar arasında farklı anlamlılıklar bulunmasında etki edebilir.

Günümüzde giderek yaygınlaşan sosyal medya bağımlılığının farklı açılardan incelenerek topluma kazandırılması gerekmektedir. İleride yapılacak olan çalışmalarda farklı

değişkenler eklenerek incelenmesi, internet bağımlılığı kavramı ile anlamlı bulgular elde edilebilir. Ayrıca yapılacak olan çalışmalarda örneklem sayısının fazla olması ve katılımcıların farklı bölgelerden toplanması daha genellenebilen sonuçlar elde edilmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Alemdar M. Y., İşbilen D., Demirel K., Telli N. G. (2017). Özçekim davranışı narsisizm göstergesi olabilir mi? Özçekim ve narsisizm arasındaki ilişkiyi tanımlamaya yönelik nitel bir araştırma. *Global Media Journal TR Edition*, 8 (15), 71-97.

Andreassen C. S., Pallesen S., Griffiths M. D. (2016). The relationship between addictive use of social media, narcissism, and self-esteem: Findings from a large national survey. *Addictive Behaviors*. 10.1016/j.addbeh.2016.03.006

Atay S. (2009). Narsistik Kişilik Envanteri'nin Türkçe'ye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11, 181-196.

Bozoğlan B., Demirel V., Şahin İ. (2013). Loneliness, self-esteem, and life satisfaction as predictors of internet addiction: A cross-sectional study among Turkish university students. *Scandinavian Journal of Psychology*, 54, 313-319.

Buffardi, L. E., & Campbell, W. K. (2008). Narcissism and social networking web sites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 34(10), 1303-1314.

Caplan S. E. (2007). Relations among loneliness, social anxiety, and problematic internet use. *Cyberpsychology and Behavior*.10 (2). 10.1089/cpb.2006.9963

Casale S., Fiovanti G., Rugai L. (2016). Grandiose and vulnerable narcissists: Who is at higher risk for social networking addiction? *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*. 10.1089/cyber.2016.0189

Casale S., Fioravanti G. (2018). Why narcissists are at risk for developing Facebook addiction: The need to be admired and the need to belong. *Addictive Behaviors*, 76, 312-318.

Ceyhan A. A., Ceyhan E. (2008). Loneliness, Depression, and Computer Self-Efficacy as Predictors of Problematic Internet Use. *Cyberpsychology and Behavior*, 11 (6). 10.1089/cpb.2007.0255

Duruoğlu E., Çiçekoğlu P. (2013). Yetiştirme yurdunda kalan ergenlerin yalnızlık düzeylerinin internet bağımlılığı ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (1), 29-46.

Ekşi F. (2012). Narsistik kişilik özelliklerinin internet bağımlılığı ve siber zorbalığı yordama düzeyinin yol analizi ile incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12 (3), 1683-1706.

Ergin E., Uzun S. U., Bozkurt A. İ. (2013). Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı sıklığı ve etkileyen etmenler. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 6 (3), 134-142.

Esen B. K., Aktaş E., Tuncer İ. (2013). An analysis of university students' internet use in relation to loneliness and social self-efficacy. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 84, 1504-1508.

Karapetsas A. V., Karapetsas V. A., Zygoris N. C. (2015). Internet addiction and loneliness. *Encephalos* 52, 4-9.

Koçak E. (2008). Ergenlerde yalnızlığın yordanmasında benlik saygısı, sürekli öfke ve öfke ifade tarzlarının incelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova.

Ksinan A. J., Vazsonyi A. T. (2016). Narcissism, Internet, and social relations: A study of two tales. *Personality and Individual Differences*, 94, 118-123.

Martin J. M., Schumacher P. (2003). Loneliness and social uses of the internet. *Computers in Human Behavior*, 19, 659-671.

Moody E. J. (2001). Internet use and its relationship to loneliness. *Cyberpsychology and Behavior*, 4 (3).

Odacı H., Çelik B. Ç. (2013). Who are problematic internet users?An investigationof the correlations between problematic internet use and shyness, loneliness, narcissism, aggression and self-perception. *Computers in Human Behavior*, 29, 2382-2387.

Oğuz T. (2016). Çağdaş Narkisisos'lar: Facebook Kullanım Alışkanlıkları ve Narsisizm. *Selçuk İletişim*, 9 (2), 51-68

Özdemir Y., Kuzucu Y., Ak Ş. (2014). Depression, loneliness and internet addiction: How important is low self-control? *Computers in Human Behavior*, 34, 284-290.

Pantic I., Milanovic A., Loboda B., Blchnio A., Przepiora A., Nesic D., Mazic S., Dugalic S., Ristic S. (2017). Association between physiological oscillations in self-esteem, narcissism and internet addiction: A cross-sectional study. *Psychiatri Research*, 258, 239-243.

Shaw L. H., Gant L. M. (2002). In defense of the internet: The relationship between internet communication and depression, loneliness, self-esteem, and perceived social support. *Cyberpsychology and Behavior*, 5 (2).

Şahin C., Yağcı M. (2017). Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği- Yetişkin Formu: Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 523-536.

Şenormancı Ö., Konkan R., Güçlü O., Şenormancı G. (2014). Depression, loneliness, anger behaviours and interpersonal relationship styles in male patients admitted to internet addiction outpatient clinic in Turkey. *Psychiatria Danubina*, 26, 39-45.

Usta E., Korkmaz Ö., Kurt İ. (2014). The examination of individuals' virtual loneliness states in internet addiction and virtual environments in terms of inter-personal trust levels. *Computers in Human Behavior*, 36, 214-224.

Yao M. Z., Zhong Z. (2014). Loneliness, social contacts and internet addiction: A cross-lagged panel study. *Computers in Human Behavior*, 30, 164-170.

Yılmaz E., Şahin Y. L., Haseski H. İ., Erol O. (2014). Lise öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Balıkesir ili örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4 (1), 133-144.